

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

[zapisz się](#)

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Edukacja](#)

Przedstawiciele świata nauki

Unijne fundusze na naukę i rozwój są źródłem absolutnie niedocenianym i za mało wykorzystywanym przez polskich naukowców - ocenił prof. Michał Zasada, wiceszef KRASP. Prezes PAN Marek Konarzewski zwrócił z kolei uwagę, że programy unijne za mało uwzględniają specyfikę struktury nauki w Polsce .

Dotychczasowy udział Polski w programach ramowych UE był - jak wynika m.in. z ubiegłorocznego raportu Centrum Łukasiewicz - poniżej potencjału. Obecnie z jednego euro wpłaconego przez Polskę do budżetu programu Horyzont Europa do Polski wracają jedynie 63 eurocenty, a z wpłaty do budżetu Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC) - tylko 37 eurocentów.

- Jeżeli dziś płacimy do Unii x złotych, a odbieramy tylko nieco ponad połowę z tego, no to przynajmniej spróbujmy odebrać to, co wkładamy. To już będzie zysk – ocenił w rozmowie z PAP prof. Michał Zasada, rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) i wiceprzewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP).

Rektor Zasada był w połowie lutego jednym z uczestników rozmów polskiej delegacji w Brukseli (m.in. z Piotrem Serafinem, komisarzem ds. budżetu, oraz Ekateriną Zahariową, komisarz ds. startupów, badań i innowacji) na temat unijnego programu dla nauki innowacji Horyzont Europa. Negocjacje w sprawie największego w historii unijnego programu dla nauki i innowacji trwają – kolejna odsłona programu Horyzont Europa ma ruszyć w 2028 r. z budżetem 175 mld euro.

Wśród czynników, które sprawiają, że za mało korzystamy z unijnych środków, prof. Zasada wymienił podejście polskich badaczy i przeświadczenie, że są to środki trudne do zdobycia. - To nie jest przede wszystkim wina Unii Europejskiej czy systemu, ale naszej aktywności, że nasi naukowcy z różnych powodów nie traktują środków europejskich jako podstawowego źródła finansowania swoich badań. Dlatego jest to źródło absolutnie niedoceniane, niedoszacowane i za mało wykorzystywane. Zwłaszcza biorąc pod uwagę sytuację budżetową polskiej nauki – skomentował wiceszef KRASP.

Prezes Polskiej Akademii Nauk prof. Marek Konarzewski pytany o to, co zrobić, by polski udział w unijnych programach był większy, odpowiedział: - Najważniejsze jest to, że programy unijne za mało uwzględniają specyfikę struktury nauki w Polsce i styku nauki z przedsiębiorczością. Dzieje się tak dlatego, że w zbyt małym stopniu nasz głos jest w tych unijnych negocjacjach uwzględniany. A to dlatego z kolei, że nie bierzemy w nich skutecznie udziału. To uwaga w stronę rządzących, żeby przy kolejnych rozdaniach pieniędzy w UE wreszcie zadbać o to, żeby nasz interes był stosownie reprezentowany.

- Na poziomie konstrukcji programów rewizji wymagają np. proporcje udziału partnera biznesowego i partnerów naukowych. W tej chwili poprzez świat nauki jest finansowany biznes, a nie odwrotnie - doprecyzował prezes PAN.

Zdobywanie funduszy ogranicza też nasza wewnętrzna biurokracja - niezależna od biurokracji unijnej, która powoduje, że realizacja tych programów, a przede wszystkim ich atrakcyjność, jest mniejsza, niż być powinna. - Agendy rządowe poprzez własne regulacje sprawiają, że tych programów nie udaje się realizować tak, jak być powinno i nie są tak atrakcyjne. Uproszczenie regulacji to moim zdaniem sprawa zasadnicza i bezkosztowa. Powinniśmy to zrobić natychmiast w ramach całego pakietu deregulacyjnego - zaznaczył prof. Konarzewski.

Planowany budżet programu Horyzont Europa w wysokości 175 mld euro będzie rekordowy. Prof. Zasada przypomniał, że jest to efekt trwającego latami lobbingu, którego elementem była tzw. Deklaracja Warszawska, czyli dokument podpisany przez 27 ministrów nauki i szkolnictwa wyższego krajów unijnych podczas polskiej prezydencji w ubiegłym roku.

Prezes PAN zaznaczył, że gdyby nie finansowanie unijne, trudno byłoby sobie wyobrazić, „jak polska nauka i styk nauki w Polsce z biznesem w ogóle mogłyby się rozwijać i funkcjonować”. - To jest dla nas wciąż absolutnie podstawowe źródło finansowania. Budżet programu Horyzont Europa zwiększony do 175 miliardów euro to oczywiście ogromna szansa, aby więcej pieniędzy wpłynęło do Polski. Ale jest pytanie: czy uda nam się za pomocą tej kwoty rzeczywiście wypełnić najważniejsze dla nas w tej chwili oczekiwania? Wspomnę choćby o rozwoju sztucznej inteligencji, o tych dziedzinach, które są naszym priorytetem. Tutaj nie mam jasnej odpowiedzi - zwrócił uwagę prezes PAN.

Rektor SGGW zauważył, że w UE wciąż widzi się podział na kraje „nowej” i „starej” Unii – chociażby w stopniu korzystania ze środków na naukę. – Jako kraj „nowej” Unii, choć jesteśmy w niej już ponad 20 lat, wciąż się uczymy, jak zdobywać środki unijne – powiedział. Wśród czynników wpływających na ten stan wskazał kwestię niewystarczającej aktywności polskich naukowców i błędne – w jego ocenie – przeświadczenie, że są to środki trudne do zdobycia.

Według rektora Zasady jednym ze sposobów nakłaniania polskich badaczy do składania większej liczby projektów do różnego rodzaju programów z UE jest stworzenie systemu „wsparcia, zachęt i pomocy”, który opierałby się m.in. nawiązywaniu kontaktów między naukowcami a innymi podmiotami doświadczonymi w zdobywaniu środków, np. za pomocą wizyt studyjnych w biurze Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) w Brukseli.

- Druga rzecz to kwestia ułatwienia procedur, chociaż już w tej chwili zasady aplikowania, konstrukcji budżetu i rozliczania są dużo prostsze niż kiedyś, więc te granty wcale nie są trudniejsze w aplikowaniu niż granty każdego innego rodzaju. Tutaj chodzi raczej o problem „blokady mentalnej” polskich naukowców – mówił rektor.

Trzecią rzeczą, na którą zwrócił uwagę, jest udział polskich naukowców w różnych ciałach europejskich związanych z nauką i innowacjami. Podał przykład krajów takich jak Hiszpania, Portugalia czy Włochy, które w ostatnich latach zainwestowały w stworzenie systemu eksperckiego na rzecz pomocy dla naukowców w aplikowaniu o europejskie granty.

- Nie chodzi więc tylko o nasze przebicie się, ale też o możliwość uzyskania informacji, przekazanie doświadczenia. Dużo łatwiej jest aplikować, jeśli ma się dostęp do wiedzy i know-how. Dlatego naprawdę musimy bardzo mocno zwiększyć udział Polski w UE w tym zakresie – od tworzenia strategii finansowania badań, projektowania i programowania konkursów, na ocenianiu wniosków skończywszy – wyraził przekonanie prof. Zasada.

Prof. Marek Konarzewski zaznaczył, że z programów unijnych można pozyskać bardzo duże pieniądze na aparaturę i działania infrastrukturalne, ale bardzo trudno z nich uzyskać pieniądze, które mogą trafić do naukowców. – Mówiąc wprost: stosunek nakładu pracy niezbędnej do tego, by te wnioski przygotować, a potem pozyskać środki i mieć jakiś zysk, jest niewspółmierny. Zespoły, które mogłyby w tych programach brać udział, nie są tym specjalnie zainteresowane, bo im się to po prostu nie opłaca. Ten mechanizm jest jednym z problemów najważniejszych, a mało dyskutowanych. To wynika choćby ze zróżnicowania sposobu opłacania w nauce pomiędzy krajami starej Unii – a krajami wciąż „nowymi”, takimi jak Polska – opisał.

Z tego wynika też fakt, że w bardzo niewielu projektach polskie instytucje mają status lidera. – To niestety też od lat się nie zmienia. Najczęściej jesteśmy podwykonawcami, a wykonawcy są gdzie indziej, w innych krajach europejskich. I dobierają nas dlatego, że jesteśmy im potrzebni, bo dobrze wygląda partner z tej części Europy – dodał prezes PAN.

Wiceszef KRASP zwrócił też uwagę na konieczność zadbania o widoczność Polski w UE poprzez zwiększanie udziału Polaków w różnego rodzaju działaniach i instytucjach unijnych oraz działalność różnych przedstawicieli w Brukseli, m.in. NCBR, PAN. – Dzięki temu pokazujemy, że z nami też można prowadzić dialog – powiedział.

W jego ocenie nie ma jednak lepszej metody na przekonanie naukowca do ubiegania się o środki unijne, jak doprowadzenie do tego, aby spróbował chociaż raz. – Jak poczuje, że staje się niezależny finansowo od systemu i może realizować fantastyczne rzeczy, złapie bakcyła i później trudno będzie go wypuścić – powiedział prof. Zasada.

Dodał, że jeden problem stoi jednak na przeszkodzie. - Polacy mają problem ze wspieraniem się nawzajem. Nie osiągniemy tego bez stworzenia kultury wspólnego działania zarówno instytucji w Brukseli, jak i w Polsce - na poziomie grup badawczych, instytucji czy pojedynczych naukowców - powiedział.

Źródło: pap

<https://laboratoria.net/edukacja/32779.html>

Informacje dnia: [Mity na temat epilepsji Marzec był drugim najcieplejszym miesiącem w Europie](#) [Sporadyczne picie dużych ilości alkoholu W nagłych przypadkach ChatGPT Health często uspokaja](#) [Dieta bogata w warzywa i owoce zmniejsza ryzyko demencji nawet u seniorów](#) [Nie kompromitujcie nas, czyli jak chronić dane biometryczne](#) [Mity na temat epilepsji Marzec był drugim najcieplejszym miesiącem w Europie](#) [Sporadyczne picie dużych ilości alkoholu W nagłych przypadkach ChatGPT Health często uspokaja](#) [Dieta bogata w warzywa i owoce zmniejsza ryzyko demencji nawet u seniorów](#) [Nie kompromitujcie nas, czyli jak chronić dane biometryczne](#) [Mity na temat epilepsji Marzec był drugim najcieplejszym miesiącem w Europie](#) [Sporadyczne picie dużych ilości alkoholu W nagłych przypadkach ChatGPT Health często uspokaja](#) [Dieta bogata w warzywa i owoce zmniejsza ryzyko demencji nawet u seniorów](#) [Nie kompromitujcie nas, czyli jak chronić dane biometryczne](#)

Partnerzy